

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2022 om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning**§ 1**

I Inatsisartutlov nr. 21 af 28. november 2016 om obligatorisk pensionsordning, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 18 af 30. november 2020, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 3, affattes således:

“ Pensionsordningen skal være oprettet i en pensionskasse, der har hjemsted i Danmark eller Grønland, eller et livs- eller pensionsforsikringsselskab, der har hjemsted i Danmark eller Grønland, eller i et pengeinstitut, der har hjemsted eller fast driftssted i Grønland, jf. dog stk. 4 eller i Centralforeningen for Stampersonels Pensionsfond (CS-Pensionsfond). Det er en betingelse, at pensionskassen, livs- eller pensionsforsikringsselskabet eller pengeinstituttet er omfattet af lov om finansiel virksomhed og i øvrigt har Finanstilsynets tilladelse til at drive de pågældende virksomheder.”

2. § 3, stk. 1-4, affattes således:

“ Indbetalinger til en persons pensionsordning må i indkomståret 2023 ikke være mindre end 7 procent af opsparingsgrundlaget, hvis opsparingsgrundlaget udgør 175.000 kr. eller mere, jf. dog stk. 2 og 5. Fra og med indkomståret 2024 til 2026 hæves procenten med 1 procent årligt, således at satsen udgør 10 procent i 2026.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må en persons indbetalinger til sin pensionsordning i indkomståret 2023 ikke være mindre end 5 procent af det skattepligtige overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed, hvis overskuddet udgør 175.000 kr. eller mere, jf. dog stk. 5. Fra indkomståret 2024 og følgende indkomstår må indbetalingerne ikke være mindre end 6 procent af det skattepligtige overskud ved selvstændig erhvervsvirksomhed.

Stk. 3. Den efter stk. 1 gældende sats hæves lineært fra 0 procent af satsen for personer, hvis opsparingsgrundlag udgør 125.000 kr. til 100 procent af satsen for personer, hvis opsparingsgrundlag udgør 175.000 kr.

Stk. 4. Den efter stk. 2 gældende sats hæves lineært fra 0 procent af satsen for personer, hvis overskud udgør 125.000 kr. til 100 procent af satsen for personer, hvis overskud udgør 175.000 kr. ved selvstændig erhvervsvirksomhed.”

3. I § 7, stk. 2, ændres “2.000 kr.” til: “4.000 kr.”.

§ 2

Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2023.

Grønlands Selvstyre, den x. xx xxx

Formanden for Naalakkersuisut

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Parterne bag finanslov 2022 var enige om, at Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning skulle gennemgå et servicetjek.

Servicetjekket har blandt andet omfattet en opsamling af erfaringerne omkring forløbet op til og efter Inatsisartutlovens ikrafttræden.

Mange borgere var enten ikke bekendt med loven eller den måde den ville virke på, da den trådte i kraft 1. januar 2018. Det er vurderingen, at der burde have været gennemført en mere omfattende oplysningskampagne, i god tid før Inatsisartutloven trådte i kraft. Kampagnen skulle have inkluderet både borgere, arbejdsgivere, selvstændige og fagforeninger

Det har derudover været en udfordring at udvikle et velfungerende IT-system.

Udfordringerne kan tilskrives flere faktorer, herunder at opgaven blev sat for sent i gang, prioritering af ressourcer, utilstrækkelig indsigt i opgaven, misforståelser m.v.

Udfordringerne har bl.a. resulteret i fejl i sagsbehandlingen, uhensigtsmæssige arbejdsgange m.v. Der er sat mange ressourcer ind på at tilrette IT systemerne, og mange af udfordringerne er nu løst eller er ved at være det. Disse erfaringer viser, at det er vigtigt fra starten at afsætte tilstrækkelige ressourcer med de fornødne faglige forudsætninger til sådanne IT-udviklingsopgaver.

Det viste sig vanskeligere end forventet at sikre en god administration af Inatsisartutloven, selv om denne er kort og forholdsvis enkel. En vigtig årsag hertil var udfordringerne med IT-systemet. En anden årsag var, at der er tale om en opgave, som på centrale punkter er forskellig fra de opgaver, som Skattestyrelsen ellers varetager. Det viste sig derfor svært, at bemande opgaven med de rette kompetencer, særligt i forhold til den direkte borgerbetjening. Selv om der har været gennemført intern undervisning i loven og dens virkemåde, har kommunikationen med borgere og virksomheder været nødlidende i perioder. En tredje årsag er, at Skattestyrelsen i samme periode har arbejdet med at udvikle og implementere flere nye projekter. Det drejer sig eksempelvis om det nye fælles offentlige økonomisystem Prisme, det nu ophævede projekt Ilanngaassivik, et nyt beskæftigelsesfradrag, ændring- og introduktion af nye afgiftsgrupper, forberedelse af en kommende skattereform og tankerne om decentralisering indenfor inddrivelsesområdet. Erfaringerne viser, at der er grænser for, hvor mange ressourcer, der er til rådighed til udvikling og implementering af nye opgaver. Det er således en forudsætning for succes, at der løbende fortages en prioritering mellem de forskellige udviklingsopgaver, så der ikke opstår en situation, hvor manglen på kvalificerede ressourcer forhindrer, at projekterne realiseres på en ordentlig måde.

Loven bygger på grundelementerne i det eksisterende kildeskattesystem. Det er med til at sikre en forholdsvis enkel lovgivning. Samtidig betyder det dog, at problemstillinger på kildeskatteområdet har indvirkning på obligatorisk pension. Introduktionen af Inatsisartutloven viste desværre, at nogle arbejdsgivere, pensionsleverandører m.fl. ikke foretog korrekte indberetninger af oplysninger til Skattestyrelsen. Tidligere havde sådanne fejl ofte kun mindre konsekvenser for den enkelte borger. Men med Inatsisartutloven fik disse indberetningsfejl også betydning for beregningerne af borgerens opsparingsforpligtelse. Det har således vist sig, at mange af Skattestyrelsens forkerte afgørelser vedrørende obligatorisk pension kan henføres til fejlagtige indberetninger. Erfaringerne med Inatsisartutloven har således vist, at der var og er behov for mere opsøgende kontrol og vejledning af arbejdsgiverne, pensionsleverandører m.fl. Erfaringerne har også vist, at det vil være hensigtsmæssigt oftere end det er tilfældet i dag, at indhente oplysninger om arbejdsgiveres og pensionsleverandørers indberetninger fra de danske skattemyndigheder.

I forbindelse med finanslov 2022 blev det vedtaget at hæve indkomstgrænsen for, hvornår en borger skal påbegynde indbetalinger til en pensionsordning og for indfasningen heraf. Desuden blev bagatelgrænsen for, hvornår skatteforvaltningen kan anmode borgerne om at indbetale eventuelle differencer hævet. Ændringerne tog bl.a. sigte på at forbedre forholdene for borgere med lave indkomster, der ikke er ansat på overenskomster. Ændringerne havde ligeledes til formål at begrænse de administrative byrder for såvel forvaltning som for borgere ved ordningens administration.

De samlede erfaringer med introduktionen af obligatorisk pension har vist, at det er vigtigt at igangsætte opgaver af denne karakter i god tid, at gennemføre en omfattende og opsøgende informationskampagne, at være opsøgende overfor de virksomheder og organisationer, som skal levere vigtige data, at afsætte tilstrækkeligt med kvalificeret personale til udvikling og implementering af opgaven, og at inddrage eksterne IT leverandører på et tidligt tidspunkt med henblik på at sikre hensigtsmæssig løsninger m.v.

På trods af de dyrt købte erfaringer med introduktionen af obligatorisk pension, er der ingen tvivl om, at loven lever op til sit formål om både at understøtte en holdbar offentlig økonomi også på længere sigt og samtidig at forbedre fremtidens pensionisters levestandard.

Grønlands Statistik har opgjort, hvor mange personer, der i 2020 havde en erhvervsindkomst fordelt på indkomstintervaller.

Indkomst	67 år	68 år	69 år	70 år	71 år
Op til 100.000	279	260	269	334	2.296
100-150.000	19	23	12	5	41
150-200.000	10	9	11	8	30
200-250.000	17	12	8	5	15
250-300.000	14	4	12	5	17

300-350.000	16	11	7	6	12
350-400.000	14	8	5	9	18
400-500.000	14	20	5	5	13
500-600.000	10	14	4	4	11
600-700.000	8	5	5	4	10
O. 700.000	16	10	11	5	19

Opgørelsen viser, at 2.482 borgere over 66 år havde en erhvervsindkomst i 2020. I 2020 udgjorde andelen af borgere over 66 år 3.931 personer. Dvs. at ca. 63 procent af borgerne i alderspensionsgruppen havde en supplerende erhvervsindkomst. Det er et højt tal, også selv om de fleste havde en indkomst på under 100.000 kr.

Fra et samfundsøkonomisk synspunkt er det positivt, at de som har kræfterne og lystten fortsat vælger at være aktive på arbejdsmarkedet. Men hvis valget alene er truffet fordi den enkelte borger anser det for nødvendigt at supplere sin alderspension, er det en problemstilling, som man er nødt til at forholde sig aktivt til som et velfærdssamfund.

Andelen af ældre stiger markant i disse år. Det betyder, at der vil ske en stigning i udgifterne til alderspension i de kommende år. Det betyder også stigende udgifter til sundhedsvæsenet, til ældreboliger og alderdomshjem, hjemmehjælp, anskaffelse af hjælpemidler m.v.

Ændringerne i befolkningens sammensætning stiller dermed Grønland overfor betydelige økonomiske udfordringer. Spørgsmålet er, hvordan fremtidens økonomiske udfordringer mellem borgerne og det offentlige fordeles. På den ene side er det ikke acceptabelt at borgere, som har nået pensionsalderen er tvunget til at påtage sig et arbejde for at supplere deres alderspension. På den anden side nytter det ikke at have en alderspensionsordning, som er så økonomisk udgiftskrævende, at andre vigtige samfundsopgaver som f.eks. uddannelsesområdet misrøgtes.

Obligatorisk pension er et centralt redskab til at sikre, at fremtidens alderspensionister ikke behøver at føle sig tvunget til at arbejde for at supplere deres alderspension. Alderspensionen vil blive suppleret med indkomst fra borgernes egen opsparing. Samtidig vil udbetalinger fra private pensionsopsparinger mindske presset på det offentlige for at indføre en så dyr alderspensionsordning, at det vil lægge et for stort pres på det offentlige økonomi.

Det foreliggende lovforslag har dels til formål at kodificere de ændringer i loven om obligatorisk pensionsopsparing, der blev opnået enighed om under forhandlingerne om finansloven for 2022. Disse ændringer fremgår i dag alene som tekstanmærkninger i finansloven for 2022. Varige lovændringer kan imidlertid ikke gennemføres via tekstanmærkninger, og det er derfor nødvendigt at indarbejde dem i selve loven, idet de ellers bortfalder ved udgangen af 2022.

Derudover foreslås visse mindre ændringer, som er foranlediget dels af lovens servicetjek, dels af erfaringerne med lovens administration.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at loven herefter er udtryk for en passende balance mellem behovet for at sikre samfundets økonomiske langsigtede bæredygtighed og mere umiddelbare behov for at sikre borgenes købekraft.

2. Hovedpunkter i forslaget

Det foreslås præciseret, at pensionsordninger oprettet i Centralforeningen for Stampersonels Pensionsfond (CS-Pensionsfond) opfylder lovens krav. Fonden er en selvejende institution, som har til formål at forvalte de indbetalinger, der, i henhold til medlemmernes kontrakt med det danske Forsvar eller Beredskabsstyrelsen, benyttes til godkendte opsparinger i pensionsøjemed.

Nogle af de ansatte ved forsvaret, som gør tjeneste i Grønland, foretager som følge af deres ansættelse indbetalinger til CS-Pensionsfond. Det anses derfor for at være i god overensstemmelse med Inatsiartutloven og dens formål, at medregne indbetalinger til denne fond ved opgørelsen af de ansattes indbetalinger.

Det foreslås, at indkomstgrænserne i Inatsiartutlovens § 3, stk. 1-4, hæves fra 100.000 til 125.000 kr. og fra 150.000 til 175.000 kr. Stk. 1-4 indeholder beløbsgrænser for, hvornår opsparingspligten indtræder, og hvordan den indføres såvel beløbsmæssigt som over årene. Ændringen gør det muligt for borgere med lave indkomster, som ikke i medfør af deres ansættelsesforhold sparer op til deres pension, at øge deres rådighedsbeløb. Forslaget viderefører de ændringer, som blev vedtaget i forbindelse med finanslov 2022.

Desuden foreslås bagatelgrænsen i Inatsiartutlovens § 7, stk. 2, hævet fra 2.000 til 4.000 kr. Forslaget begrænser de økonomiske byrder for borgere med lave indkomster og mindsker de administrative byrder for skatteforvaltningen.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på kort sigt ikke have økonomiske konsekvenser for det offentlige.

På længere sigt forstærkes samfundets økonomiske holdbarhedsproblem, idet nogle borgere bidrager mindre til egen forsørgelse, når de går på pension.

Administrativt forventes en lidt mindre arbejdsbyrde som følge af en højere bagatelgrænse.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget har ikke miljø- eller naturmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ikke konsekvenser i forhold til folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Ændringen gør det muligt for borgere med lave indkomster, som ikke i medfør af deres ansættelsesforhold sparer op til deres pension, at øge deres rådighedsbeløb på kort sigt. Disse borgere vil dog have færre midler at leve for, når de går på pension, da de har sparet mindre op igennem deres levetid.

Forslaget skønnes herudover ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have andre konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har fra d. xx xxxx til d. xx. xxx 2022 været i høring hos følgende interessenter: Avannaata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, Grønlandske Advokater, SIK, GE, Grønlands Erhverv, NUSUKA, GrønlandsBanken, BankNordik, ASG, IMAK, KNAPK, PPK, AK, NPK, PFA, SISA, Formandens Departement, Departementet for Erhverv og Handel, Departement for Fiskeri og Fangst, Departement for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked, Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke, Departement for Sundhed, Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø, Departement for Boliger og Infrastruktur, Departement for Råstoffer og Justitsområdet, Departement for Børn, Unge og Familier, Økonomistyrelsen og Forsvarsministeriet.

Forslaget har desuden været tilgængeligt på høringsportalen i den ovennævnte periode.

Hovedpunkterne i modtagne høringssvar er omtalt og kommenteret nedenfor i bilag 1.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med forslaget præciseres, at indbetalinger til Centralforeningen for Stampersonels Pensionsfond (CS-Pensionsfond) anses for en indbetaling til en pensionsordning i lovens forstand.

Til nr. 2

Det foreslås, at indkomstgrænserne i stk. 1-4, hæves fra 100.000 til 125.000 kr. og fra 150.000 til 175.000 kr.

Til nr. 3

Det foreslås, at bagatelgrænsen i § 7, stk. 2, hæves fra 2.000 til 4.000 kr.

Til § 2

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2023.